

Arhitektuur

Kompositsiooni katse

Kompositsiooni katse toimub 6. juulil 2026 ja selleks on ette nähtud 5 akadeemilist tundi (5 x 45 minutit).

Eksamitöö koosneb kahest ülesandest, mis moodustavad terviku.

Lähtematerjalina antakse kandidaadile krundi plaan (linnaplaani fragment), kuhu tuleb kavandada hoone ideelahendus, ning foto sellest kohast. On olemas väljakujunenud linnakeskkond koos ümbritsevate hoonete ja tänavaruumiga, ülesanne on leida tühjale kohale sobiv hoone ideelahendus.

Esimese ülesande sisu on kavandatava hoone mahuline ideelahendus maketis etteantud alusplaanil. Kasutada on papp, paber, nuga/käärid, liim. Eesmärk on anda edasi eelkõige mahuline idee, mitte niivõrd detailne lahendus.

Teise ülesande sisu on joonistus kavandatavast majast – joonistus perspektiivvaates. Kasutada võib nii grafiit- kui tindipliiatsit, vabakäelist lahendust või joonestusvahendite abi, joonistus võib olla mustvalge või värviline.

Hindamiskriteeriumid

1. ülesanne – mahuline kompositsioon

Töö näitab kandidaadi:

- arhitektuurset mõtlemist – maja tuleb sobitada olemasolevasse keskkonda;
- loovust, kujutlusvõimet;
- rütmitunnet – mahud on paigutatud loogiliselt või süsteemselt, liigendatult;
- proportsioonitunnet – loodud vormid on mõõtkavas ja omavahel heades mõõdusuhetes;
- ruumilist kujutlusvõimet – oodatud on oskuslikult maketeeritud „ruum“;
- loovust – paberi ruumiliseks muutmisel kasutatakse originaalseid ja huvitavaid võtteid;
- arusaamist kompositsiooni realiseerimisest püstipüsivaks objektiks.

2. ülesanne – maja joonistus

Töö näitab kandidaadi:

- arhitektuurset mõtlemist – maja tuleb sobitada olemasolevasse keskkonda;
- skitseerimisoskust perspektiivvaates;
- pindade ja materjalide käsitlemise taju;
- loovust – oodatud on huvitav töö, isikupära;
- korrektsust – töö on esteetiliselt nauditav.

Mõlema ülesande põhjal koostatud töö kohta kirjutada lühike seletuskiri (kuni A4, kuni 10 lauset), milles oleks kirjeldatud idee või kontseptsioon – mis on valitud lahenduse põhimõte ja miks ta sobib ülesandega määratletud konteksti.

Hindamisskaala

5 palli – eksamitööd kajastavad tudengikandidaadi suurepärase loovust, ruumilist kujutlusvõimet ja huvi eriala vastu;

4 palli – eksamitööd kajastavad tudengikandidaadi väga head loovust, ruumilist kujutlusvõimet ja huvi eriala vastu;

3 palli – eksamitööd kajastavad eelpool nimetatud omadusi vähem või ilmnevad tugevamalt üksikud omadused;

2 palli – eksamiülesanne on täies mahus lahendatud, kuid tööd ei kajasta piisaval määral arhitektuuri eriala tudengikandidaadilt eeldatavaid omadusi või ilmneb kunstikalduvusi, kuid erialaliselt on puudulikult lahendatud või erialanõudeid mõistetakse, kuid puudub loovus, rütmi- ja ruumitunnetus või töö on osaliselt tegemata või ei ole ülesannet osaliselt mõistatud;

1 pall – tööst on suurem osa tegemata või ei ole ülesannet põhimõtteliselt mõistatud.

Joonistamise katse

Joonistamise katse toimub 7. juulil 2026 algusega 10.00 ja selleks on ette nähtud 5 akadeemilist tundi (5 x 45 minutit).

Pliiatsijoonistus

Ülesanne: joonistus A2 formaadis paberil

Joonistamistehnika: grafiit (harilikud pliiatsid), kustutuskumm

Ülesande kriteeriumid

Tool peab olema joonistatud, arvestades 2-punkti perspektiivi reegleid. Pidada hoolikalt silmas, et silmapiir oleks üks kindel mõtteline joon. Soovitav on kasutada abijooni ja nende abil joonistus üles „ehitada“.

Abijooned tuleb jätta joonistusele alles, samuti silmapiir. Tool peab olema kergelt varjutatud, et teha ta ruumilisemaks. Oluline on tooli seljatoe ja istumisosa proportsioonide omavaheline õigsus. Oluline on tooli paigutus paberil (mitte liiga all-üleval-vasakul-paremal, vaid visuaalselt keskel). Paberi pinnast peab olema kaetud 65–80%. Joonistada tuleb ainult tooli, mitte selle all olevat põrandat, ümbritsevat interjööri vms. Tool ei tohi olla joonestatud, vaid käsitsi joonistatud, kasutades rohkem vabakäe-joont kui joonlauda.

Joonistuse hindamisel arvestatakse:

- esitatud töö tehniliselt oskuslikku teostamist realistlikus joonistusstiilis;
- etteantud ülesannete kriteeriumitest kinnipidamist;
- joonistuse kompositsiooni (hea paigutus A2 paberil), kusjuures 65–80% paberist on kaetud joonistusega;
- joonistuses üles näidatud loomingulisust, oskuslikku valguse-varju kasutamist;
- joonistuse teostamise puhtust ja korrektsust (sõrmega pliiatsi grafiidi laialihõõrumist ei tolereerita);
- joonistamisel ei tohi kasutada foto (telefonipildi) abi.

Töö näitab kandidaadi:

- joone valdamise oskust;
- pildipinna organiseerimise oskust;

- silmamõõdulise perspektiivi valdamist;
- proportsioonide valdamist;
- ruumilist tunnetust.

Hindamiskriteeriumid:

Väljundid	Hinne 1	Hinne 2	Hinne 3	Hinne 4	Hinne 5
Perspektiiv	Joonistamise perspektiivi-reeglite mitte kasutamine	Suured ja olulised vead	Mitu viga	Üks ja mitte oluline viga	Vigu pole
Varjutamine	Pole varjutatud	Varjutamine kahjustab objekti vormi, lõpetamata	Oskamatu varjutamine, lõpetamata. On ületatud hea maitse piir.	Objekt on üle töötatud, puudub üldistus. Liigne detailirohkus, materjali kujutamine.	Varjutus aitab kaasa vormi esiletoomisele, on piisavalt üldistatud, samas täpne
Kompositsioon	Kujutis on juhusliku asetusega A2 paberil. Paberi formaat on vale.	Kujutis läheb paberi pinnast välja (joonistus peab võtma 70% A2 paberi pinnast)	Kujutis on liiga väike, paigutatud keset paberit (joonistus peab võtma 70% A2 paberi pinnast)	Kujutis on kaldunud paberi pinnal A2 paberi serva lähedale	Vigu ei ole, paigutus paberil on hea ja oskuslik
Puhtus	Joonistus on määratud, sõrmejälgi jm plekke täis	Joonistus on laiali hõõrutud (sõrme või kustutus-kummiga)	Plekkede joonistusel ei ole, paber on kortsus	Paberil üksikud plekid, joonistust laiali hõõrutud pole	Eespool loetletud vigu pole, töö on puhas
Täpsus	Vaba käe joonistus puudub, ese on joonestatud joonlaua abil ja/või kasutatud fotot abivahendina	Vaba käe joonistus on abitu ja oskamatu	Vaba käe joonistus on osaliselt oskamatu, kuid õige	Joonistusel esinevad üksikud ebatäpsused	Joonistatud on kindla ja täpse vabakäe joonega
Proportsioon	Joonistusel etteantud objektile puudub loogiline proportsioon ja seos	Objektile on eksitud oluliste detailidega, mis moonutavad selle üldist vormi	On valesti kujutatud objekti üksikuid detaile, mis siiski mõjutavad selle üldist kuju	Eksimused eseme proportsiooni kujutamisel on üksikud ja ebaolulised terviku seisukohalt	Ese on kujutatud õige kujuga, eksimusi ei ole